

MEMO

Sisu: Mesilashaiguste töögrupi I kohtumine

Kuupäev: 03.märts 2015.a.

Osalejad: Aado Oherd (EML), Tago Holsting (EMK), Aimar Lauge (EMK), Kärt Jaarma (VTA), Enno Piisang (PM), Helena Vaher (PM), Liina Jürgenson (PM), Ülle Pau (PM)

---

1. Riiklikud loomatauditõrje programmid ohtlike mesilashaiguste jaoks.

- Taimekaitsevahenditest tingitud mesilaste haigestumist selles töögrupis ei aruta, selleks on taimekaitse töögrupp.
- Murekohaks on mesilate registreerimine. Vabatahtlikud ja ka riiklikud programmid ei ole efektiivsed, kui suur osa mesilaid jääb kaasamata. Lisaks hakkavad tulevikus riikliku mesindusprogrammi rahad sõltuma registrisse kantud mesilate arvust. Kuna mesilate registreerimine on loid, siis sellest tulenevalt on karta, et rahad vähenevad.

Ettepanek mesindusorganisatsioonidele: teha intensiivset teavitustööd mesilate registreerimise kohustuse kohta.

- Tauditõrjeprogrammide raames seirete korraldamine on VTA kohustus, kuid programmi uue haiguse lisamine vajab lisaressursse. Et käivitada riikliku AHM-i tõrjeprogrammi, on vaja VTA eelarvesse raha seireks, tõrjeks ja mesinikele kompensatsioonirahadeks koos õigusliku taustaga. Suure osa eelarvest võtab hetkel sigade aafrika katku tõrjeabinõude rakendamine ja muuks raha ei jätku. Põhimõtteliselt vajalik poliitiline otsus tema olulisuse kohta, hetkel raske ette näha.
- Kompenseerimise asemel tuleks rõhk asetada ennetamisele, sest haigust ennetada on lihtsam ja odavam, kui hiljem ravida ning tõrjuda. Ennetustegevuses on oluline mesilate registreerimine ja mesinike teadlikkuse tõstmine haigustunnustest ja vajalikest bioohutusmeetmetest. Neid tegevusi saab teha mesindusprogrammi raames ja kasutades teadmussirde meetet. PM tegeleb võimaluste otsimisega.
- Teavitamiskohustusliku taudi kahtluse või diagnoosimise korral tuleb viivitamatult teavitada VTA-d, kes kaardistab haiguskolde. Samas on olnud mitmeid juhtumeid, kus mesinik ei ole lubanud veterinaari oma mesilasse ja on keeldunud meetmeid rakendamast. Mesinikele on jäänud arusaamatuks, miks pärast taudist teavitamist ei järgne VTA poolseid tegevusi.

Ettepanek VTA-le: järgmisel kohtumisel selgitada töögrupis täpsemalt, millised on praegu edasised sammud, kui tuleb positiivne AHM-i teade ja millistes tegevuste osas oleks vaja teha koostööd mesinike organsatsioonidega, et AHM-i tõrjet efektiivsemalt korraldada.

2. Üleriigiliste mesilashaiguste leviku seirete käivitamine ja rahastamine.

- Mesinike esindajad tunnevad muret väikese tarumardika ja lesta liigist Tropilaelaps võimaliku leviku pärast. Varajane avastamine on raskendatud, sest vähese teadlikkusega mesinikel on võimalus tuua mesilasemasid sisse varjatult, seda ei ole võimalik kontrollida. Teadlikkuse tõstmine jälle põhiline meede. Samuti tuleks teha selles osas koostööd fütosanitaarkontrolliga saadetiste osas Itaaliast ja väljastpoolt EL soojadest piirkondadest. Parasiidi sissetoomist on oluline tõkestada, sest hiljem on sellest raske vabaneda.

Ettepanek VTA-le: Teha piiril pistelist kontrolli mesilasemade sissetoomisel ja leida võimalus teha koostööd fütosanitaarkontrolliga selliste saadetiste väljaselgitamiseks ja vajadusel proovide võtmiseks.

- Mesilatesse on jõudnud uus noseematoosi tekitaja, mille levimuse välja selgitamiseks on võimalik kasutada MAK koostöö meetme (meede 16) rahalisi vahendeid. Uuringu projekti kaasatakse tootjad, nõustajad, teadlased. Selleks toimub 13.märtsil Olustveres koosolek mesindusklastri moodustamiseks. Täpsemat infot MAK meetmete kohta on võimalik saada PM Teadus-ja arendusosakonnast.

PÕM informatsioon mesilashaiguste infomaterjalist PÕM kodulehel- mesinike soovitusel ja täiendused oodatud.

3.Mesilasravimite kättesaadavus

Kuna seni kasutatud ravimite suhtes muutuvad haigustekitajad võrdlemisi kiiresti resistentseks, on vaja kasutusele võtta uuemaid ja efektiivsemaid ravimeid. Probleemiks on ravimite valiku puudus eesti turul.

- Ravimi maaletoojate firmadega otse suhtlemine ei ole andnud erilisi tulemusi. Turg on väike ja ravimifirmadel puudub huvi.
- Üheks uue ravimi maaletoomise variandiks on taotleda Ravimiametilt ühekordne sisseveoluba, kuid selleks on vaja mesinikel teha pikk ja põhjalik põhjenduskiri haigustekitaja resistentsuse kohta. Seda on proovitud teha, kuid Ravimiameti otsuse kohaselt ei olnud põhjendused piisavad ja luba ei saadud.
- Teine võimalus on, et ravim on registreeritud regioonis, kuid Eestis edasimüüjat ei ole, puudub eestikeelne kasutusjuhend ja siin seda müüa ei saa.

Tekkinud olukorras võivad levida illegaalsed ravimid, mis võivad omakorda kujutada ohtu mee toiduohutusele (ravimjäägid).

Arutelu tulemus:

- EMK esindaja võtab ühendust Sotsiaalministeeriumiga
- PM kutsub järgmisele töögrupi kohtumisele Ravimiameti esindaja

4. Mesinduses pädevate veterinaararstide ettevalmistamine.

Mesindusorganisatsioonide soov - igas piirkonnas oleks võimalik saada kompetentset veterinaarabi. Selleks sobiks ideaalvariandis veterinaararst, kes oleks ka mesinik.

PM plaanib koostöös Olustvere TMK-ga mesilashaiguste täiendkoolitust veterinaararstidele. See on jätk eelmisel aastal alanud koolitusele, mille rahastamine toimub MAK teadmussiirde meetme alt.

Ettepanek VTA-le kodulehele lisada informatsioon mesilashaiguste osas kompetentsete inspektorite/veterinaararstide kohta.

5.EML ettevalmistatud tööpaber võimalike AHM seire-ja tõrjetegevuste kohta 2015-2017.

- Mesinike teavitamine- võimalik teha mesindusprogrammi kaudu mesindusorganisatsioonide vahendusel ja koostöös VTA-ga. Mesindusorganisatsioonidel teha teavitustööd mesilate registrisse kandmise ja AHM-i diagnoosimise kiirtestide kohta oma teavitustahendite kaudu.

- Maakondlikes mesindusseltsides koolitused mesinikele AHM-i seire ja tõrje kohta. Rahastus on võimalik mesindusprogrammi kaudu.
- AHM tõrjevõrgustik. Usaldusmesinike võrgustiku laiendamine ja uute asjatundjate koolitamine. Rahastamine on võimalik MAK nõustamisteenuse meetme alt. Täpsem info küsida PM teadus-ja arendusosakonnast.
- AHM leviku seire ja vähendamine. Riiklike seirekavade teostamiseks puuduvad rahalised vahendid ja teave kõikide mesilate asukoha kohta, mis muudab tõrjeprogrammi tulemused küsitavaks. Mesila tervise eest peab hoolt kandma kõigepealt mesinik ise ja tegema kõik vajalikud toimingud haiguste ennetamiseks ja raviks. Eelkõige on võimalik sektorit abistada parema teavitusega.
- AHM leviku vältimine. Teavitada mesinikke AHM-i diagnoosimise kiirtestidest (vt eespool) ja edasisest tegevusest, kui AHM on diagnoositud.
- AHM saneerimise projektid. Ei võeta tegevuskavasse kui ebaefektiivsed.

Järgmine kohtumine võiks toimuda aprill 3. nädalal.

Päevakorras:

- VTA poolne informatsioon kontrolli- ja tõrjemeetmete kohta (AHM, väike tarumardikas);
- Ravimiameti/SOM informatsioon ravimite kättesaadavuse ja uue ravimite regulatsiooni kohta;
- PÕM informatsioon tegevuste toetamise ja võimalike rahastusallikate osas (haiguste leviku uuringud, tõrjemeetodite alased koolitused).